

NAPREJ

Glasiló jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrť leta K 1050, za mesec K 350. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Volitve na Nemškem.

Natančen izid volitev v nemški državni zbor še ni znan, alj to je pa vendar že razvidno, da so volitve na Nemškem končale z veliko zmago socialno demokratičnih strank.

V volilni boj so stopile 3 socialistične stranke. Prva takozvani večinski socialisti (Scheidemannova skupina), druga, takozvani neodvisni socialisti in tretja takozvani špartakovci.

Vse te tri stranke skupaj priporile so si skoro polovico vseh nemških državnozbornih mandatov. V celoti je to uspeh, ki ga pač ni nihče pričakoval. Pomisliti je treba, pod tako neugodnimi razmerami za socialistične stranke se je volilni boj bojeval. Socialistične stranke na eni strani razprte med seboj, na drugi strani pa sklenjena buržoazija, podprta z denarjem velekapitala in agitacijo centurmskih duhovnikov. Pomisliti moramo kakšen strah, da je preveval nemško meščansko javnost pred socialističnim gibanjem, ki ga vede ali pa nevede agitatorji in pa široke mase istovetilo s boljševizmom.

Toliko bolj smo veseli te zmage nemških socialističnih strank. Ta zmaga nam jamči, da napreduje naša socialistična misel čim dalje bolj ter da ji je zagotovljena zmagaz v doglednem času ne le v Nemčiji, ampak tudi v celí evropski Evropi.

Moč nemških socialističnih strank je garancija za pametne zunanjé politike nemške republike, pomeni pa tudi, da bo notranji razvoj v Nemčiji v pravcu socializacije vsega javnega življenja napredoval, kar ne bo ostalo brez vpliva na notranje razmere ostalih evropskih držav.

To zmago so nemške socialistične stranke dosegle le s pomočjo svoje nad vse izborne strokovne in politične organizacije. Iz te zmage se moremo slovenski socialisti naučiti, da nas lahko le organizirano delo pripelje do vpliva na javno življenje.

Med zgoraj imenovanimi tremi socialističnimi strankami so si priporili večinski socialisti daleko največje število mandatov. Vojna taktika teh socialistov nam sicer ni nikdar dopadala, vendar pa se veselimo, da je uprava ta struja dosegla tako sijajne uspehe. Nemški socialni demokrati so si s tem, da so volili v ogromni večini za poslance ljudi iz večinskih socialnih demokratov, pokazali veliko politično zrelost. S svojim glasovanjem za večinske socialiste so se izrekli za mir in red v državi ter za principe političnega in gospodarskega demokratizma in odklonili boljševiško taktiko špartakovcev.

Če bi bili nemški socialni demokrati oddali svoje glasove za špartakovske kandidate, pahnili bi bili Nemčijo v dolgotrajne notranje boje, pri katerih bi socialistična misel trpela neizmerno škodo, diktaturo proletarijata bi pa vendar doseči ne mogli. Taktika terorizma je torej doživela na Nemškem poraz, a tem sijajnejše je nemški proletarijat manifestiral za socialistični svetovni nazor.

Slovenski proletarec, veseli se zmage nemških sodrugov in posnema jih v strokovnem in političnem delu.

Politični pregled.

— **Delegati vlade SHS na poti v Pariz.** Trst, 18. jan. (Lj. k. u.) Na potu v Pariz je dospelo davi iz Beigrada preko Reke v Trst odposlanstvo vlade SHS za mirovno konferenco, in sicer dr. Ivan Žolger s svojim tajnikom, ministra Nimčič in Gavrilovič, ravnatelj železnice Božo Vukovič, narodni zastopnik Slavič, dva francoska majorja in več oseb spremstva. Ob treh popoldne je odposlanstvo nadaljevalo potovanje preko Bolonje v Pariz.

— **Madžarska nasilja v Prekmurju.** Maribor, 22. januarja. (Lj. k. u.) Iz Ljutomera poročajo: V Prekmurju trpinčijo madžarski vojaki narod. V Bakovcih so ubili občinskega načelnika. Vse tiste, ki so na shodu 17. t. m. glasovali za Jugoslavijo, so aretirali in jih vlačijo v zapore na Ogrsko. Vojaki rekvirirajo živino, obleko itd. Prebivalstvo je popolnoma obupano.

— **Volni dolg bivše monarhije.** Dunaj, 22. jan. (Lj. k. u. — Brezžično.) Glasom poročila likvidirajoče finančne komisije znašajo vse obveznosti nekdanje monarhije blizu 127 milijard. Od teh odpade 104 milijarde na vojni dolg.

— **Aretacije v Budimpešti.** Budimpešta, 21. januarja. (Lj. k. u.) Ogrski kor. urad poroča: Policija je are-

tirala šefa prezidijskega oddelka ministrstva za prehrano Evgena Maricha, ravnatelja deželnega posredovalnega urada za krompir Evgena Miklosyja ter njegovega namestnika Ernesta Laszloja. Aretacija je v zvezi z afero glede krompirja, pri kateri niso zaračunani približno 4 milijoni krun.

— **Protí sovražnemu nastopanju ogrskih denarnih zavodov.** Zagreb, 22. januarja. (Lj. k. u.) Jugoslov. dop. urad javlja: Z ozirom na sovražno postopanje ogrskih denarnih zavodov napram našim denarnim zavodom se hrvatski denarni zavodi sklenili, postopati proti ogrskim zavodom na enak način. Dokler Madžari ne izpreme svoje postopanje, naši denarni zavodi od ogrskih strank ne bodo sprejemali gotovin in drugih vrednot in tudi ne izdajali. Tudi ne bodo prevzemali na njihov račun nikakih naročil.

— **Poljaki zahtevajo Gdansko.** Curih, 22. januarja. (Lj. k. u. — Čehoslov. tisk. urad.) Poljaki bodo v mirovni konferenci zahtevali Gdansko z obalo, nadalje zahodno Prusko, okraja Bygow in Elblog, na vzhodu pa one meje, ki so jih imeli Poljaki leta 1772. Visla najbi bila žila, ki bi spajala Poljsko z zahodom. Na mirovni konferenci bodo Poljsko zastopali Emowski, Paderewski in Wasilowski.

— **Graška narodna skupščina.** Gradec, 22. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Začetkom današnje seje provizorne narodne skupščine je deželni glavar dr. pl. Kaan ob odobravanju zbornice ugotovil, da kot čislani gost prisostvuje današnji seji skupščine član ameriške komisije podpolkovnik Miles. — Pred prehodom na dnevni red se je javil k besedi posl. Wastian in je stavil na deželnega glavarja nujno vprašanje. Opozarjal je na to, da ima na podlagi pogojev za premirje ententa pravico zasesti strateško važne točke v Avstriji. Te pravice pa nima jugoslovanska Narodna vlada v Ljubljani, ker sedanje jugoslovansko ozemlje bivše Avstroogrške monarhije ne spada k ententi. To priznava tudi merodajno slovensko časopisje, tako n. pr. »Slovenec« z dne 14. t. m., ki piše, da ententa še vedno ni priznala Jugoslavijo in da je večina njenih pokrajin smatrati za premagano ozemlje. Kljub temu je slovenska Narodna vlada v Ljubljani zasedla štajerska mesta in trge na deželni meji in celo pot popolnoma nemške pokrajine in vlada tam neomejeno, zakar nima nobenega pravnega naslova. Govornik je v svojih nadaljnjih izvajanjih slikal postopanje jugoslovanskih močitev v teh krajih, ki hočejo ententi nuditi popolnoma napačno sliko o razmerah v teh pokrajinah. Opozarjal je na zagotovila merodajnih slovenskih političnih oseb, tako na namestnika jugoslovanskega ministra, skega predsednika dr. Korošca, ki je izjavil, da se v prehodni dobi do sklepa miru v narodnem in političnem oziru ničesar ne sme izpremeniti na Štajerskem. Slikal je nato nasilne zasedbe ter nasilja proti nemškemu prebivalstvu na Spodnjem Štajerskem. Jugoslovani odstavljajo od službe državne, deželne in občinske uradnike in nameščajo na njihova mesta jugoslovanske. Do 15. t. m. so odstavili 128 poštinih uslužbencev in 241 drugih državnih nameščencev, pri južni železnici pa 141 nemških uslužbencev. V vseh ljudskih in meščanskih šolah so uvedli slovenski pouk. Pri sodiščih se nemščina trpi le v občevaranju s strankami. Nemške napise na trgovinah so odstranili nasiloma. Jasno je, da se trudijo, spremeniti po svojem postanku in svojem bistvu nemški značaj teh naselbin. Wastian je nato omenjal nasilni razpust občinskih zastopov v raznih krajih ter slikal, kako so mirni nemški meščani zaradi rabe nemškega jezika izpostavljeni različnim nasiljem. V zasedenih krajih zatirajo nemško časopisje in groze graškim listom z odtegnitvijo poštnega debita. Jugoslovani strogo nadzorujejo brzojavni in telefonski promet. Pisma morajo biti prodana na pošti odprta. Vohunski sistem raste povsod. Slovenski listi ščuvajo proti nemškim trgovcem; kdor hoče pošiljati svoje otroke v nemške šole, mu groze z gospodarskim bojkotom. V Ljutomeru groze onim, ki pošiljajo otroke v nemške šole, da jim odtegnejo krušno izkaznico. Nemške knjižnice so razdejane. Nemške šole se spreminjajo v slovenske ali v vojašnice. — **Govornik je nato slikal postopanje generala Maistra in njegovih čet proti nemškemu prebivalstvu in je končno deželnega glavarja vprašal, ali je deželna vlada pripravljena, s posredovanjem državnega urada za zunanje stvari naznaniti vse te dogodke vladi SHS v Beogradu, na prvi konferenci v Parizu in nevtralnim dr-**

žavam, da se jugoslovanske čete kolikor mogoče kmalu umaknejo iz spornega ozemlja, ki so ga zasedle protipostavno. Nasilstva je treba odstraniti in legitimne uprave zopet vzpostaviti. Za tlačene manjšine v vseh drugih pokrajinah je zagotoviti ono varstvo, brez katerega ni mogoč mirni in redni razvoj. — Deželni glavar dr. pl. Kaan je v imenu deželne vlade takoj odgovoril na stavljeno mu vprašanje in je izjavil: Korake, ki jih je na koncu svojega vprašanja zahteval predgovornik s posredovanjem državnega urada za zunanje zadeve, smo že zdavnaj podvzeli in jih energično nadaljujemo brez ozira na dogodke, ki jih prinaša sleherni dan. Vsem je znano, da niso imeli ti koraki zaželenega uspeha. Poslednje dni je bilo deželni vladi mogoče, da opozori zastopnike ameriške komisije prof. Coolidgea, ki biva kot gost v našem mestu, na te razmere. Deželna vlada ve, da je dosegla pri dosedanjih prizadevanjih za odstranitev nevzdržnih razmer skrajno mejo potrpežljivosti. Dosedanje delovanje deželne vlade se je moralo v prvi vrsti ozirati na vsem znane težke prehranjevalne razmere, pri katerih bi vsako motenje prometa bilo škodljivo za velike dele Štajerske. Drugi vzroki, ravno tako tehtni, se ne smejo iz lahke domne razlogov razpravljati. Vendar moramo ugotoviti, da nismo samo dosegli meje svoje potrpežljivosti, temveč da smo jo celo prekoračili. Deželna vlada ne more in ne bo prevzeti odgovornosti, ako ne more zaječiti upravičeno elementarno naraščajoče različenosti naroda. Prejstiti mora odgovornost za vse to, kar bi se zgodilo, čim ki so proti vsakemu običaju civiliziranih narodov poplačali našo ustrežnost s tem, da so videli v njej izpodbudo za nove napade in za zatiranje. Ujamo, da bo ves civilizirani svet čul ta naš klic in da se bo odredilo vse, kar je potrebno, da se prepreči najhujše. Odrediti se mora takoj izpraznitev protipravno zasedenih ozemelj Murske in Dravske doline. Če ni drugače mogoče, naj zasedejo ta ozemlja čete neinteresaranih držav entente, predvsem ameriške čete. Mistim, da govorim v zmislu vse zbornice, ako izražam zaupljivo nado, da ne bodo zahteve članeštva še nadalje zatirane. Od svojih dosedanjih sovražnikov ne pričakujemo ne naklonjenosti, ne podpiranja, temveč samo nepristransko pravico, ki stoji na čelu Wilsonovih zahtev za novi red sveta. V tej nadi pričakujemo zaupljivo nadaljnji razvoj. Deželna skupščina in prebivalstvo Nemške Štajerske bodita preverjeni, da se deželna vlada ne more in ne bo postavila v nasprotje z ljudskim mnenjem. Skrbel bom zato, da se objavi vprašanje poslanca Wastiana, moj odgovor ter izjava zbornice po državnem uradu za zunanje stvari kar najhitreje pristojnim zastopstvom zaveznih držav, posebno tudi beograjski vladi.

— **Princ Maks Badenski predsedniški kandidat v Nemčiji.** Dunaj, 23. jan. (Lj. k. u. — Čehoslov. tisk. ur.) Dopisnik lista »Neues Wiener Journal« poroča iz Berlina: Scheidemannova stranka in nemška stranka namestnika za predsednika nemške republike princa Maksa Badenskega.

— **Volitve v nemško narodno skupščino.** Berlin, 23. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Doslej je bilo v narodno skupščino izvoljenih 31 žensk. Scheidemannovi socialisti so izvolili 15 ženskih poslancev, neodvisni 4, centum 6 in nemški demokrati 4.

— **Čehoslovanska narodna skupščina.** Praga, 22. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V današnji seji narodne skupščine se je otvorila debata o občinskem volilnem redu v Čehoslovanski republiki. Poročevalec dr. Mejstner je poudarjal, da gre za predlogo dalekosežnega pomena, ker vsebuje tudi navedeni problem. Predloga znači, da se bodo volitve vršile povsem demokratično. Sodelovali so na njej vse stranke, tudi buržoaziji. Poročevalec izraža nado, da bodo vse stranke na enak način skupno nastopale tudi ko bo šlo za socialno in gospodarsko izenačenje. Predloga ne služi v prvi vrsti razrešitvi interesov, marveč služi predvsem narodnostnim vidikom. Bojazn, da bi v tem volilnem redu občinska uprava prehitro prišla iz rok slojev, ki so s svojim premoženjem navezani na občino in v roke plasti, ki niso dovolj izobražene, je povsem neutemeljena. Volilna pravica ne bo samo splošna, ampak tudi proporcionalna. Socialistične stranke ugodnega trenutka niso izrabile sebi v prilog, ker žele, da v občini sodelujejo vse plasti, vsi razredi in vse narodnosti. — Poslanec dr. Franta je govoril o smernicah tega volilnega reda. Te so: Volilno

pravico ima vsakdo, ki je 21 let star in je tri mesece v občini nastanjen. Ženskam se prizna volilna pravica, istotako vojakom. Izvoljen more biti, kdor je 25 let star in je vsaj eno leto v občini nastanjen. Nato je govornik razpravljaj o nemških okrajih. Vladi je dana pravica, da v mešanih občinah v varstvo manjšine ustanovi upravno komisijo. — Poslavec Nemec opisuje nerazveseljivo stanje, v katerem je prepelala Avstrija pustila deželo. Edinole demokracija more to stanje zboljšati. Češka demokracija je češki narod dvignila nad vse druge narode sveta. Edinole demokracija je omogočila, da je češki narod dosegel državno samostojnost, ker ga je ona vzgojila. (Pritrjevanje.) Nato se je bavil z občinskimi zastopi in je dejal, da je prememba občinskega volilnega reda zlasti potrebna za varstvo občinske lastnine, ki jo zasebni kapital izrablja. Potem je razpravljaj o važnosti dela in je dejal. Kdor bi rad delal, temu se bo delo preskrbelo, kdor pa mra delati, bo k delu prisiljen. Delavstvo mora Českoslovaško republiko zgraditi in delavstvo jo bo moglo braniti zoper vse sovražnike. (Pritrjevanje.) — Govoril so še poslanec Horaček, Slavíček in Pospíšil. Za tem so debato prekinili. Ko so bili izvoliti člani posameznih odsekov, so razpravo prelozili na jutrišnji dan.

— **Nemške trgovske ladje pod kontrolo entente.** London, 21. januarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča, da bodo v dveh ali treh tednih zopet plule po morju nemške trgovske ladje, in sicer pod kontrolo zaveznikov. Zlasti dobro dovažale prejšnjim sovražnikom živila. V interesu človečanstva in javnega reda je, tukaj pomagati osvobojenemu ozemlju in sovražnim deželam. Namerava se dovoliti Nemčiji, da bo uvažala večjo množino živil, posebno žita, kondensiranega mleka in masti.

— **Namen mednarodnega socialističnega kongresa.** Budimpešta, 23. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Bernski poročevalec lista »Vilag« je imel pogovor s Huysmansom, ki je izjavil med dr. nastopno: »K mednarodnemu kongresu delavcev smo povabili socialiste vsega sveta, tako tudi Nemce, Madžare, Avstrije in Čehe. Čehi so poslali tri delegate. Kongres je razdeljen iz tehničnih razlogov v dva oddelka, v političen in v gospodarski. Njegov glavni namen je, da vpliva na mirovna pogajanja v Parizu: naše prvo najbolj aktualno vprašanje zveze narodov. Kar se tiče gospodarskih vprašanj, bi bila najidealnejša rešitev.

— **V svrhu socializacije rudnikov.** Merseburg, 22. jan. (Lj. k. u.) — Brezlično.) Delavski svet za vladni okraj Merseburg je vse rudnike (za premog, kalij, baker in svinec) z namenom, da jih čimprej socializira, stavil pod nadzorstvo višjega rudniškega urada. Ako bi se proti socializiranju rudokopnega obrata pojavil odpor, ga bo delavstvo strlo z generalnim štrajkom.

— **Namen potovanja švicarskega predsednika.** Ženeva, 22. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poroča neki tukajšnji list, je potovanje švicarskega predsednika Gustava Adorja v Pariz v zvezi z namenom alirancev, Nemčiji prepovedati izvoz denarja. Če bi se ta namera izvedla, bi to imelo za Švico usodepolne posledice, ker ne bi dobila zneska 600 milijonov frankov, ki jih Nemčija Švici dolguje za industrijske izdelke. Izpadek te svote bi pomenjal pravo finančno katastrofo in bi povzročil ustavitve obrata velikega števila švicarskih tvornic.

— **Strah pred boljševizmom in za zvezo narodov.** Pariz, 22. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: V večerajšnji dopoldanski in popoldanski seji predsednika Wilsona in ministrskih predsednikov združenih in asociiranih držav je bivši danski poslanik Scavenius v Petrogradu zelo odločno izjavil z ozirom na boljševiški režim in anarhistične razmere v Rusiji, da ni prej mir mogoč v Evropi, dokler bodo obstajale te razmere. Intervencija v Rusiji bi bila sicer potrebna, vendar pa je mnenja, da se lahko izvrši brez nadaljnjih pošiljatev vojaštva v Rusijo. Brez dvoma je, da bodo osebe, ki so strokovnjaki v ruskem vprašanju, v imenu entente na mejah Rusije uvedle preiskavo. V jutrišnji dopoldanski seji se bodo pričeli porazgovori o problemih, ki so v zvezi s Poljsko. Zvezne vlade, posebno ameriška, so dobile sporočila, da tamkaj boljševizem sedaj napreduje. Rdeči gardisti korakajo proti Varšavi, vsled česar je potrebno, da zavezniki pomagajo Poljakom. Posebno naj za opremo čet pošiljajo vojni material in strelivo. Vsi ti problemi bodo brez dvoma rešeni že jutri. — V torek so zastopniki petih velesil pričeli razgovor o vprašanju načina posvetovanja. Imenovane bodo komisije, ki bodo razmotrile različna vprašanja. V bistvu se je do sedaj sklenilo, imenovati dve takji komisiji, in sicer eno za razmotrivanje vprašanja o odškodnini, ki jo je zahtevali od Nemčije, in drugo za vprašanje družbe narodov. Pričakuje se, da bo skupna seja konference v petek ali soboto. Na tej seji bo predsednik Wilson predložil spomenico, ki jo je sestavil glede zveze narodov in ki jo je sprožil on sam. Ravno tako bodo ponosna odposlanstva o tem vprašanju predložila svoja dela. Nato se bo izvolila komisija, ki bo razmotrila različne spomenice in bo poročala o njihovem končnem besedilu. Leon Bourgeois bo zastopal Francijo v tej komisiji.

— **Grčija postaja pohlepna.** Pariz, 23. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Grško odposlanstvo na mirovni konferenci je izročilo generalnemu tajništvu mirovne konference dopis, ki vsebuje posebne teritorialne zahteve grške glede severnega Epira, Tracije, Male Azije, Carigrada in severnih sredozemnih otokov.

— **Ljeninov proglas na delavce.** Haag, 22. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ljenin je v Petrogradu izdal proglas, v katerem pozivlja boljševiške delavce in vojake na skrajni odpor proti francoskim in angleškim kapitalistom.

— **Monarhisti na Portugalskem.** Madrid, 21. januarja. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Na mejo dospela brzjavka iz Porta javlja, da so včeraj zvečer proglasili pred mestno hišo monarhijo v navzočnosti čet. Le v Valenci de Minho se je branil tamošnji poveljnik, odstraniti republikansko zastavo, češ, da ni premagan od monarhistov. Zdi se, da pridobiva monarhistično gibanje tal tudi v Lizboni. Številni republikanci beže na Špansko.

— **Monarhistično gibanje na Portugalskem.** Pariz, 22. januarja. (Lj. k. u. — Dun. kor. urad.) Listi poročajo iz Madrida, da se monarhistično gibanje razširja. Bivši kralj Manuel je baje na krovu neke ladje pred Lizbono.

— **Irski sinfajnovci.** London, 22. januarja. (Lj. k. u. — Dun. kor. urad.) Reuterjev urad poroča: Takozvani novorepublikanski kongres, ki se ga udeležuje 30 do 40 sinfajnovcev, članov parlamenta, se je danes sešel. Predvsem je bila sprejeta izjava, v kateri se zahteva ustanovitev irske republike in odstranitev angleških posadk.

— **Posvetovanje predsednika Wilsona.** Pariz, 21. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad »Agence Havas« objavlja uradno vest, da je bilo v torek posvetovanje predsednika Wilsona, kakor tudi predsednikov in ministrov za zunanje stvari združenih in asociiranih držav v navzočnosti zastopnikov Japonske, in sicer v poslopiju ministrstva za zunanje stvari. Dopoldne je danski poslanik Scavenius obširno poročal o položaju v raznih delih Rusije. Popoldne se je posvetovanje o istem predmetu nadaljevalo in upajo, da bodo v seji v sredo zjutraj formulirali končni predlog. Razpravljali so tudi o načinu razdelitve dela na konferenci.

— **Izid volitev v Renski Palacij.** Berlin, 23. jan. (Lj. k. u.) Wolffov urad poroča: Z izidom volitev v Renski Palaciji je sedaj znan volilni izid iz vseh 37 volilnih krogov. Volilna statistika je sicer nejasna, gotovo pa je, da socialnodemokratična večina ni mogoča, ako tudi se računajo 4 mandati kmetiške zveze k socialni demokraciji.

— **Strankarski shod neodvisnih socialistov v Lipskem.** Leipzig, 23. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Izredni strankarski shod neodvisnih socialistov, sklican na dan 2. februarja v Berlin, prinese baje veliko presenečenje. Govore, da se neodvisni socialisti in večinski socialisti dogovarjajo o zopetni združitvi.

S seje Narodne vlade SHS.

Z 49. seje v Ljubljani z dne 20. januarja 1919.

Narodna vlada je naročila v seji dne 9. januarja t. l. poverjeništvu za finance, naj se odpovedo trimesečno vse pogodbe s trafikanti in oddaje trafik na novo razpišejo v korist invalidom. S tem Narodna vlada ne namerava zadeti potrebnih ljudi, ki jim je začasno posest trafike eksistenčni pogoj, ampak revidirati v korist invalidom nekorektnosti s socialnega in narodnega stališča, ki so se dogajale pri oddaji trafik v bivši Avstriji. V smislu tega sklepa izda poverjeništvu za finance naredbo, s katero se odpovedo trimesečno vse pogodbe s trafikanti in oddaje trafik razpišejo na novo. Vsak dosednji najemnik ima pravico, prositi za zopetno podelitev. Prednost pri novi oddaji trafik imajo dosednji najemniki, ako so potrebni, sicer pa invalidi.

Pisarniški pristav Alojzij Dular pri rudarskem glavarstvu v Ljubljani se pomakne v VIII. činovni razred z naslovom pisarniškega ravnatelja.

Poverjeništvu za javna dela se pooblasti, da izvrši vse predpriprave, ki so potrebne, da se začne pri nas izdelovati bakrena galica v zadostni množini za potrebo jugoslovanskih vinogradnikov. Prouči naj tudi proizvajanje elektrolitnega bakra.

Dosednji Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem se izpremeni v Obrtno pospeševalni urad države SHS. Delokrog novega urada ostane v bistvu isti, kakor je bil delokrog Zavoda za pospeševanje obrti. Razširi se le v toliko, da veleindustriji ne bodo izključeni. Podrobnosti določa posebna naredba.

Da se uredi oddaja demobilizacijskega blaga posameznim stanovom, se razglašajo nastopno: kmetje, ki žele dobiti predmete iz demobilizacijskega blaga, naj se zglašajo pri poverjeništvu za kmetijstvo, obrtniki pri Obrtno-pospeševalnem uradu, trgovci in industriji pa pri trgovski in obrtni zbornici.

Z Dunaja je prišlo poročilo, da odpošlje Nemška Avstrija takoj za Slovenijo kupljeno sol in užigalice. V kompenzacijo pošlje Narodna vlada v pričetku prihodnjega meseca v smislu dogovora z Nemško Avstrijo nekaj vagonov moke in fižola.

Odobri se načrt naredbe celokupne vlade glede pobiranja občinskih doklad v Ljubljani.

Agrarni višji geometer I. razreda Ferdinand Čormak se pomakne v VII. činovni razred. Agrarni višji geometer II. razreda Srečko Justin se pomakne v VIII. činovni razred. Obe imenovanji veljata od 1. januarja 1919.

Za študiranje v inozemstvu je poslalo za podporo 192 visokošolcev. Narodna vlada bo dala podporo tistim potrebnim dijakom, ki ne morejo nadaljevati svojih študij v Zagrebu. V ta namen se dovoli za dobo do konca

tekočega leta poverjeništvu za uk in bogočastje kredit do zneska 120.000 K.

Slikarju Ivanu Vavpotiču plača Narodna vlada potne stroške, da se pelje v Pariz in uredi slovenski del na umetniški razstavi, ki se je priredila ob priliki mirovne konference.

(O poteku pogajanj za premirje v Gradcu in njihovih uspehih ter o posredovanju ameriških častnikov Milesa in Kinga se je poročalo časopisom neposredno po seji in so listi tozadevno poročilo prinesli že 21. januarja t. l.).

Dopisi.

Shod tobačnega delavstva, ki se je vršil pretekli petek popoldan v ljubljanskem Narodnem domu, je bil tako dobro obiskan, da sta bili obe restavracijski sobi prenapoljeni. Shod je vodil sodr. Zupan, poročala sta pa ss. Rozman Lejze in Kocmur. Prvi je govoril k dogočkam v tovarni radi krivične aprovizacije in o uspehih oz. neuspehih, ki jih je imela intervencija zaupnikov pri raznih oblastvih. Sodr. Kocmur je v daljšem govoru pojasnjeval sedanje razmere in potrebo organizacije. Navzoči so čbema živahno pritrdjevali. Po razpoloženju na shodu sodeč, se bo organizacija tobačnega delavstva ljublianskega lepo razvila.

Shod natakarev v Ljubljani. Dne 8. t. m. so imeli ljubljanski brezposelni in zaposleni natakari prav dobro obiskani sestanek, na katerem so se pomenili o svojih stanovskih razmerah. Sklenili so ustanoviti strokovno društvo natakarev za celo Jugoslavijo, nadalje da stopijo v dogovor z društvom hrvatskih konobarjev. Izvoljen je bil pripravljalni odbor za organizacijo. Sklenilo se je dalje oddati vladi SHS spomenico proti porabi ženskih moči v večjih gostilnah in kavarnah, ker je mnogo natakarev, ki so se vrnili iz vojne, brez posla, ter dalje, da se naj ustanovi šola za vajence. Sprejem natakarev v prejšnje službe je zakonito zajamčen. Nedopustno je tudi, da se gospodarjem, ki niso strokovno izobraženi, dopuščajo vajenci. V prvi vrsti gredo službe domačinom, ker slovenski natakari tudi v sosednjih državah ne dobe službe. Obenem zahtevajo ter naprošajo zborovalci obrtnega nadzornika, da se delavski red, uveden leta 1909., zopet upostavi za vse uslužbenke stroke, izrekli so se tudi za dveletno učno dobo. S tem so udeleženci prav jasno pokazali, da se je tudi ta stroka uslužbenecv začela zavedati, da je le v združitvi moč. Izrekli so končno željo, da se zakonito uvede učna sposobljenost v večjih mestih in letoviščih pri oddaji koncesij za obrt.

Iz Javorniške tovarne. Naš inženir Lukman se nikakor ne more sprijazniti z mislijo, da ima sedaj tudi delavstvo besedo. On še vedno misli, da še živimo v časih, ko je pošiljal izmučene delavce k vojaškemu vodju, ki je bil zaščitnik tukajšnje tovarne. Ko so uvedli osemurni delavnik, je tudi on hotel imeti glavno besedo. Kljub vsem protestom delavstva je hotel, da bi delali od sedme ure zjutraj do štirih popoldan. V torek, 14. t. m. so se zbrali vsi delavci pred pisarno ter zahtevali, da delajo od šeste ure do dveh popoldan. Toda inženir Lukman, je kričal na vse pretege, da tega ne dovoli. Ko pa je začul klice: »Ven z njim«, tedaj mu je ušla vsa korajža v hlače, jo naglo odkuril na električno železnico in se odpeljal na Savo. Kar smo zahtevali, smo tudi dosegli. Ko je še obstojala bivša Avstroogrška, je rekel ta ljubezni inženir Lukman mojstrom, da bode vse nemške mojstre in predvsem delavce pometal na cesto. Sevé, to je bilo še ob času, ko smo bili pod zaščito bajonetov. Svetujemo mu, naj bo v tem oziru nekoliko bolj lojalen, drugače bomo tudi na Javorniku prejeli za metlo, da tudi po pisarnah malo pomedemo. Kakor so savški apostoli poskrbeli Petruelu častno spremstvo, tako bomo tudi na Javorniku isto poskrbeli Lukmanu.

Iz Trčica. Te dni se je uredila organizacija predilniškega delavstva. Odbor sestoji iz sledečih sodrugov in sodruginj. Predsednik: Snoj Henrik, namestnik: Kustofor Franc, tajnik: Luka Logar, blagajnik: Pregelj Rudolf, odborniki: Cundrič Ivan, Stegnar Roz, Klemenec Angela, Cuderman Marija; revizorja računov sta sodr. Švajger Jurij in Friderik Maly. — Organizacija je nujno potrebna. Želeti je, da vsi vanjo pristopijo. Doba je važna in naloga delavstva je, da stori vse, kar se da, v svoj prid in v zagotovitev boljše bodočnosti.

Shodi.

Dne 25. januarja 1919:

Ptuj ob 6. zvečer, poroča sodrug Kocmur.

Studenci (pri Mariboru) ob 6. zvečer.

Dne 26. januarja 1919.

Kamnik ob 10. dopoldne pri Fajdigi. Poroča sodrug dr. Lemež.

Vrhnika ob 3. popoldne, poroča inž. sodr. A. Štebi.

Poljčane ob 2. popoldne pri Baumannu, poroča sodr. Kopač.

Celje ob 7. zvečer »pri Zelenem travniku«, poročata sodruga Kocmur in Kopač.

Štore ob 2. popoldne, poroča sodrug Kocmur.

Faj (pri Mariboru) ob pol 4. popoldne.

Škofja Loka: V nedeljo, dne 26. t. m. ob 9. dopoldne se bo vršil v gostilni »pri Novem svetu« v Škofji Loki sestanek članov politične organizacije JSDS. Nihče naj ne manjka!

Ustanovna skupščina stavbinskih delavcev v Ljubljani se bo vršila v nedeljo, dne 26. t. m. v restavraciji »Narodnega doma« ob 9. dopoldne. Zidarji, stavbeni delavci, klesarji, tesarji, slikarji, kroveci in pomožno delavstvo naj se udeleži tega ustanovnega zbora »Osrednjega društva stavbenih delavcev v ozemlju SHS«. — Pripravljalni odbor.

Zagorja ob Savi. V nedeljo, dne 26. t. m. ob 2. uri popoldne se bo vršil v dvorani gospoda R. Mihelčiča javen ljudski shod z dnevnim redom: Naš tisk in politična organizacija. Sodrugi in sodružice vsi na shod.

Zagorje ob Savi. V nedeljo, dne 26. t. m. se vrši ob 9. uri dopoldne v poslopiju konsumnega društva v Zagorju seja vseh 40 zaupnikov. Prosi se torej vse sodruge, da se seja zanesljivo udeleže. M. Čobal.

Vsi odborniki železničarske veselice ki se je vršila dne 5. januarja 1919. v Narodnem domu, da se zagotovo udeležijo v nedeljo, dne 26. januarja ob 3. uri popoldan v gostilni pri Pečebniku, važno je za vsakega odbornika zaradi sklepnih računov. — Hartman P., predsednik ves. odbora.

Javen politični shod v Radovljici se bo vršil v nedeljo, dne 26. t. m. popoldne. Kraj in uro še naznanimo. Poročata ss. poverjenik Ant. Kristan in dr. M. Korun iz Ljubljane: Politični položaj. Delavski tisk. Po shodu razgovor o konzumni organizaciji.

Svibno pri Radečah. v nedeljo, 26. t. m. ob 11. dopoldne v gostilni gosp. Kmetiča. Poroča sodrug Pičič in iz Radeč.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Petek: 24. t. m.: Ivo Vojnovič: »Smrt majke Jugovičev« — »A« abonement. Zvečer ob pol 8. — Sobota: 25. t. m. Ivan Cankar: »Kralj na Betajnovi« — Izven abonementa. Zvečer ob pol 8. — Nedelja: 26. t. m.: Ivan Cankar: »Kralj na Betajnovi« — Izven abonementa. — Popoldne ob pol 3. — Čajkovskij: »Jevgenij Onegin« — Abonement »B« — Zvečer ob pol 8. — V soboto gostuje Ignacij Borštnik v Cankarjevi drami »Kralj na Betajnovi«.

»Jugoslavija u svetlu statistike«. Jaso Lakatoš je izdal v Zagrebu pod tem naslovom brošuro, bogato statističnih podatkov iz zedinjene države SHS. Knjižica je zelo zanimiva, priložen ji je tudi zemljevid celokupne Jugoslavije. Cena brošure 6 kron.

Vestnik „Svobode“.

Ustanovni zbor podružnice za jesenjsko okrožje bo v nedeljo, dne 26. januarja, ob 3. uri popoldne, pri Werzlesu na Savi. Poročevalec iz Ljubljane. — Sodrugi, sodružice, udeležite se tega zbora naše kulturne organizacije! Pred zborom ob 2. popoldne predavanje sodr. Erjavec: Demokratizem in Jugoslavija.

Dnevne vesti.

— Radi prehrane pojde te dni komisija, obstoječa iz zg. poverjenikov Pogačnika, Remca, dr. Trillerja, dr. Tavčarja in sodruga Antona Kristana, v Zagreb, da se dogovori s kompetentnimi faktorji o vsem, kar je potrebno. Urediti je treba redno pošiljanje moke, fižola, krompirja in masti.

— Člani bolniških blagajin in bratovskih skladnic, ki so odborniki teh zavodov, se opozarjajo, da se v Ljubljani snuje Zveza bolniških blagajen na slovenskem ozemlju, kateri lahko pristopijo vse okrajne, obratne, združne in društvene bolniške blagajne in bratovske skladnice. Temeljem naredbe poverjeništvu za socialno skrbstvo se pristop lahko zgodi ne sklep načelstva, kateri sklep pa je treba predložiti prvemu občnemu zboru, da ga naknadno odobri. Pri obratnih bolniških blagajnah in bratovskih skladnicah je za pristop potrebno tudi pritrdilo obratnega lastnika. Sodrugi naj vplivajo, da bodo vse blagajne pristopile. Naslov za dopise: Zveza bolniških blagajen v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, I. nadstr. Za dneve 2. in 3. februarja sklicani ustanovni občni zbor se je moral predložiti na poznejši čas in bodo blagajne — članice o vršitv. zbora pravočasno pisмено obveščene.

— Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske v času od 12. do 18. januarja 1919: Novorojenecv je bilo 23, 1 mrtvorjenec; umrlo je 23 oseb (11 domačinov, 12 tujcev); za jetiko je umrlo 7 oseb (med njimi 5 tujcev), za različnimi boleznimi 15 oseb, 1 za pljučnico. Za kužnimi boleznimi je obolel za škrlatno 1 domačin, za difterijo 1 domačin in 1 tujec.

— Rekurze v zadevi vzdrževalnega prispevka je naslavljal na Državno komisijo za preživljanje v Ljubljani. Le rekurzi v zadevi ameriških in begunskih podpor naj se naslavlja na poverjeništvu za socialno skrbstvo.

— Za srbsko siročad je daroval g. dr. Ivan Oražen 100 K in občina Podgorje 110 K 40 vin.

— Sol in vžgalice iz Nemške Avstrije. Sol in vžgalice, ki jih je naročila Narodna vlada v Ljubljani v zameno za moko in fižol na Dunaju, se nahajata že na potu, kakor poročajo z Dunaja.

— Odsek za okupirano ozemlje, Dunajska cesta, Zidarjeva hiša, potrebuje brošuri »Aus dem Vilajet Kärnten« in »Die nationale Abgrenzung in Süden«. Kdor ima, naj takoj ali vsaj v dveh dneh pošlje pisarni O. z. o. o., ker jih potrebuje komisija za Koroško.

— Treslč-Pavičič. Piše se nam: O znanem dalmatinskem pesniku dr. Treslč-Pavičiču se v slovenskih časopisih zadnje dni preveč piše. Razburilo je duhove pri nas, ko se je poročalo, da je kot tajnik bivšega srpskega ministrskega predsednika odšel v Pariz. Dr. Treslč-Pavičiča ni jemati preveč resno. Mož je pesnik, ima bujno domišljijo — kot politika pa ga ne ceni nikdo, ker ni politik. Njegova mnenja so le zanj merodajna. Belgrajska vlada ga predobro pozna iz vseh strani. Pri »prevzemanju« brodovja je igral vlogo, ki je že povzročila obilo zabave.

— Razpustitev marenberškega okrajnega šolskega sveta. Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za uk in bogočastje, je razpustila okrajni šolski svet v Mariboru ter poverila njegove posle do nove sestave okrajnemu glavarju SHS v Slovenjemgradu.

— Oddaja živine v mariborskem okraju. Na zborovanju kmetijskih zaupnikov in drugih interesentov 21. t. m. se je desegle glede rekvizicije živine sporazum, da mariborski okraj, ki so ga Nemci z rekvizicijami tako izžemali, da se število goveje živine od leta 1916. do sedaj znižalo za okrog 18.000 glav, oddaja od sedaj mesečno le 150 glav. Maribor, vojaštvo in železničarje morata oskrbovati ljubljanski in slovenjegraški okraj.

— Mariborski okrajni šolski svet. V mariborskem okrajnem šolskem svetu je uradni komisar okrajnega zastopa imenoval naslednje gospode: Odvetnike dr. Kordermana, dr. Josipa Leskovarja in dr. Rozino, profesorja Iva Vrezeja in urednika Frana Žebota.

— Smrt hrvaškega politika in pisatelja. Včeraj zjutraj je umrl v Zagrebu bivši veliki župan zagrebski in hrvatski pisatelj Bude pl. Budisavljevič, oče poverjenika za notranje zadeve dr. Sergeja Budisavljeviča.

— »Zastava« v Novem Sadu. V Novem Sadu je zopet začel izhajati srbski radikalni list »Zastava«, ki so ga ustav. le takratne oblasti.

— Zaplomba papirja v Belgradu. Iz Zagreba poročajo, da je odredil prehranjevalni minister v Belgradu zaplombo papirja v korist belgrajskega časopisa, ker so mnogi trgovci s papirjem na neverjeten način ljudi odirali s papirjem.

— Ječmen za časopisni papir. Iz Zagreba pišejo: Kakor smo izvedeli iz poučene strani, je dovolil ministar za prehrano v Belgradu izvoz 20 vagonov ječmena v kompenzacijo za 60 vagonov časopisnega papirja za belgrajsko, zagrebsko, ljubljansko in sarajevsko časopisje. Izvozno dovoljenje velja za Nemško Avstrijo.

— Čisti dobiček Avstro-ogrške banke znaša za l. 1918. 54.647.402 K 55 vin. Glavnemu občnemu zboru se predlaga dividenda 70 K, za delnico 5%, proti 134 K v prejšnjem letu.

— 100 vagonov petroleja iz Galicije. Trgovinsko poverjeništvu v Zagrebu je prejelo iz Galicije ponudbo za 100 vagonov petroleja. Ponudbo je poverjeništvu sprejelo in bo ob bavo uredilo trgovinskim putem.

— Ameriška mast na Predarlskem. Na Predarlsko je dospela prva pošiljatev maščobe iz Amerike. Mast že razdeljujejo po nekaterih krajih po 25 dkg za osebo po 25 kron za nepremnožne.

— Oseparil jo je za kavo. Na Jelačičevem trgu v Zagrebu se dobi vsega in tudi kavo. K prodajalki kave je prišel neki vojak in hotel kupiti dvanaest kilogramov kave po 75 kron. Prodajalka mu odmeri zahtevano množino kave, vojak pa ji da le 100 kron in jo poprosi, naj gre z njim do Preradovičeve ulice, kjer dobi še ostalih 800 kron za kavo. Ko sta prišla do neke gostilne v tej ulici, ji je vojak dejal, naj malo počaka in odide v gostilno. Vojak je odnesel kavo, prodajalka pa ga še vedno čaka pred gostilno, ako se že ni naveličala čakati nanj.

— David pomileščen. Dun. kor. urad poroča: Državni svet je pomilestil Ema Davida, ki so ga porotniki obsodili na smrt na vešalih, na dosmrtno ječo.

— Žrtev izmozgovalca. Na Dunaju se je seznanil neki trgovski nastavljenec še leta 1913. s pustolovskim Maliczeckom, ki je tako dolgo iskal z njim prepira, da je nesrečna žrtev proti njemu zagrešila nekaj pregreškov, kaznivih po kazenskem zakonu. Maliczek je hotel to izkoristiti in izmozgal iz njega z grožnjo, da ga sicer toži, približno 22.000 kron. To je trajalo do leta 1915., ko mu je moral dati trgovski nastavljenec še svoje zadnje prihranke v znesku 3200 kron. Ko pa je slednjič prišel Maliczek k njemu z zahtevo, da hoče odkupiti svojo molčečnost za 10.000 kron, ga je dal trgovski nastavljenec aretirati.

— Stavka v Bombaju. Amsterdam, 22. januarja. (Lj. k. u. — Dun. kor. urad.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča: V Bombaju je pričelo stavkati 20.000 tvorniških delavcev. Pričakujejo, da se bo stavkarsko gibanje še razširilo.

Zadnje vesti.

Položaj na Koroškem.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča dne 23. januarja ob šestih zvečer iz uradnega vira: Pri Področici stoječe nemške čete ne respektirajo premirja. Tisti dan, ko se je premirje sklenilo, so ob polu desetih dopoldne streljali iz topov. Ponoči od včeraj do danes pa so en častnik in dva moža iz pušk proti tunelu izstrelili 14 krogel. Naše moštvo se je

moralo umekniti v zaklone. Stotnik Martinčič je pri nemškem vojaškem poveljništvu proti tej kršitvi premirja protestiral in izjavil, da bo smatral premirje za siloma prurušeno, ako bi Nemci še enkrat jeli streljati. Svoj protest je priobčil tudi ameriški komisiji. — Pripomniti je, da Nemci ne taje, da so streljali.

Trumbičeva izjava o smereh njegove politike.

Reka, 23. jan. (Lj. k. u.) Italijanski listi priobčujejo razgovor ministra za zunanje stvari dr. Trumbiča z zastopnikom »Tempsa«. Dr. Trumbič je izjavil med drugim: Moje politično delovanje zadnjih 30 let je znano. Vedno sem stremil za dvema ciljema, za ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v prvi vrsti in za sporazum svojega naroda z Italijani. Za prvi cilj sem delal z vso močjo v zvezi s svojimi tovariši v jugoslovanskem odboru ves čas med vojno. Politično edinstvo Jugoslovancev je danes gotovo dejstvo. Danes imamo samo eno vladno zedinjenega kraljestva SHS. In ta vlada bo imela svoje delegate na mirovni konferenci. Srbski delegati v Parizu so zato v resnici delegati Jugoslavije. Delegatov, ki bi predstavljali samo Srbijo, med njimi ni. Za svoje življenske cilje hočem delati še naprej. Prepričan sem, da je mogoč pravičen sporazum z italijanskim narodom. Tak sporazum je tudi potreben, ker ga zahtevajo svetovni interesi našega in drugih narodov.

S konference tržaške ital. soc. dem. stranke.

Trst, 21. jan. (Lj. k. u.) Včeraj zvečer je bila skupščina socialnodemokratske stranke. Po žalbi manifestaciji za umorjena nemška socialisti Liebknechta in Roze Luksemburgovo je skupščina volila nov politični odbor. Predsednikom je bil izvoljen poslanec Pittoni. Skupščina je ponovno pozvala vse socialistične mestne svetnike, ki tega niso še storili, naj takoj odlože svoj mandat kot mestni svetovalci. Obenem je sklenila, da ne sme noben organiziran socialist sprejeti mesta ali funkcije v javnih institucijah, ako mu stranka tega ni dovolila, sicer bo izgnan iz stranke.

Tržaški delavci spominu Liebknechta in Roze Luksemburške.

Trst, 19. jan. (Lj. k. u.) Vsled vesti o umoru Liebknechta in Roze Luksemburgove so včeraj popoldne ob polu treh vsi delavci tukajšnjih ladjedelnic zapustili delo in odšli v Delavski dom, kjer se je glasom »Lavoratoreja« več govornikov spominjalo važnosti in pomena umorjenih in obsojalo umor. Po tej žalbi manifestaciji so se zbrali delavci mirno razšli.

Spomenica tržaških strokovnih organizacij.

Trst, 20. jan. (Lj. k. u.) Kakor znano so socialistične strokovne organizacije nedavno predložile guvernerju, občini in organizaciji delodajalcev zahtevo, naj se z ozirom na razveljavljenje kronske valute in z ozirom na veliko bedo v Trstu izplačujejo mezde v lirah ali parah, ne pa v kronah. Guverner je v osebnem pismu, naslovljenem na strokovne organizacije, obljubil svojo podporo glede te zahteve in je izjavil, da bo izposloval, da bodo ladjedelnice in drugi industrijalni zavodi plačevali mezde v lirah tako kakor jih dobivajo iste kategorije delavcev v Italiji in da se bo po konzumnih zadrugah razdeljeval najpotrebnejši živež po nižjih cenah. Ker se je izvršitev te obljube zahtevala in ker je po drugi strani aprovizacijska komisija stavila ta teden na prodaj živila ne samo nič ceneje, nego še dražje, kakor običajno (n. pr. fižol) so davi delavci tukajšnjih ladjedelnic in nekaj večjih metalurgičnih zavodov, med katerimi je bilo to mezдно gibanje najbolj živahno, zapustili delo in odšli v Delavski dom, da se informirajo o napredku gibanja. Zato so voditelji strokovnih organizacij šli h guvernerju po pojasnila in zvečer so imeli zaupniki stavkujočih, ki so se jim pridružili zaupniki raznih drugih kategorij, sestanek. Tam so voditelji poročali o koncesijah, zagotovljenih po guvernerski oblasti. Sestanek zaupnikov je sklenil sklicati za jutri zjutraj velik shod delavcev v gledališču Rossetti. Shod naj sklepa o nadaljnjem postopanju proti koncesijam. Ves dan je vrvela okolo Delavskega doma velika množica delavcev, ki so vzklikoma dajali duška svoji nezadovoljnosti. Glede ladjedelnic je omeniti, da je gubernijska oblast pred nekaterimi dnevi imenovala civilne komisarje za ladjedelnic v Sv. Roku in Stabilimento Tecnico ter v industrijalni delavnici Spengherjevi, ki prevzemajo vodstvo teh zavodov.

Shod ladjedelskih delavcev v Trstu.

Trst, 21. jan. (Lj. k. u.) Davi je bil v gledališču Rossetti shod stavkujočih ladjedelskih delavcev in raznih drugih kategorij. Zborovalci so napolnili veliko gledališče. Tajnik strokovnih organizacij je poročal, da je na zopetno včerajšnje posredovanje zastopnikov organizacij zagotovila gubernijska oblast, da se čimprej uvede izenačenje mezd v lirah tako kakor jih imajo delavci v kraljestvu, in sicer z veljavo izza dne 1. januarja 1919 in da se bo na račun tega poviška prihodnje dni v vseh ladjedelnicah v Trstu, v Miljah in v Tržiču ter v industrialnem zavodu Spangherjevem izplačalo vsem delavcem, zaposlenim ženskam in vajencem vsakemu po 100 K. Za delavce pri drugih tvrdkah in zavodih se bodo dosegli isti pogoji. Poleg tega bo dovoljeno tudi znižanje cen za najpotrebnejša živila. Po daljši debati je bil z vsemi glasovi proti petimi glasovi sprejet dnevni red, glasom katerega se delavci zadovoljujejo z danimi koncesijami. Na podlagi tega sklepa je stavka ladjedelskih delavcev končana in mezno gibanje tukajšnjega delavstva s temi provizornimi ukrepi zazdaj odgledeno.

Protest avstrijskih Nemcev proti razpustu občinskega sveta v Mariboru.

Dunaj, 23. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Nemško-avstrijska vlada je vložila pri Narodni vladi v Ljubljani protest proti razpustitvi občinskega zastopa v Mariboru in okrajnega zastopa v Ptuj. Protest se opira na dejstvo, da se uradni delokrog navedenih avtonomnih oblastev razteza na ozemlje, katero državno pripadnost je treba označiti vsaj kot dvomljivo. Ker sta si obe sosednji državi edini v tem, da se v spornih pokrajinah določi njihovo končno pripadnost šele na mirovni konferenci, se je treba izogibati vsem odredbam, po katerih bi bili zasebniki ali avtonomne oblasti zaradi stremljenja, pripadati tej ali oni državi, ovirani v njihovih pravicah. Pričakuje se, da se bodo odredbe razpuštile čimprej razveljavile.

Demonstracije brezposelnih v Budimpešti.

Budimpešta, 23. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Danes so zborovali tukaj brezposelni delavci. Po zborovanju se je množica napotila k poslopiju »Pesti Hirapaa«, ki je v svojem današnjem uvodniku razpravljala o brezdelju in o delomrznosti. Množica je razbila okna upravnistva in izložbe lista, vdrla nato v poslovne prostore in razdejala tamkaj opremo in raztrgala poslovne knjige. Del množice je skušal vdreti tudi v tiskarno, vendar pa mu je domača oborožena straža zabranila vhod. Medtem je dospelo redarstvo in Narodna straža na lice mesta. Demonstrantje so se nato razkropili.

Reforme v češkoslovaški republiki.

Praga, 23. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Današnja seja narodne skupščine je nadaljevala generalno debato o zakonskem načrtu o splošni volilni pravici. Centralist Burian se je zavzel za žensko in za proporcionalno volilno pravico. — Slovaški poslanec Devečka je izrazil zadovoljstvo slovaških poslancev. Želel je le, naj bi na Slovaškem zakon stopil kasneje v veljavo, ko se bodo tam razmere ustalile. — Posl. Boksteinova se je zahvalila, da predloga predvidja tudi žensko volilno pravico. — Posl. dr. Šramek (kat. ljudska stranka) je zastopal stališče svoje stranke. Med njegovim govorom je prišlo do nesoglasja med dr. Šramkom in socialnimi demokrati.

Regent Aleksanderr odpotoval v inozemstvo.

Belgrad, 23. jan. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Prestolonaslednik Aleksander je davi ob 9. odpotoval v inozemstvo. Pred svojim odhodom je podpisal ukaz, s katerim v zmislu člena 53. državne ustave odreja, da za njegove odsotnosti opravlja njegove posle ministrski svet.

Hrvatski ban se bo pogajal s strankami.

Belgrad, 23. jan. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Čim se novi ban dr. Paleček vrne v Zagreb, stopi s hrvatskimi političnimi strankami v zvezo, da sestavi novo vlado. V glavnem se bodo vršila pogajanja med srbsko-hrvatsko koalicijo in Starčevićovo stranko prava.

Protest proti izpremembi ključa za zastopstvo v Državnem vjeću.

Ministrski predsednik Protić! Belgrad. Ker nas je 1.600.000 Slovencev in 160.000 tujcev, zato vztrajajo Vseslovenska ljudska stranka, Jugoslovanska demokratska stranka in Jugoslovanska socialno demokratska stranka na minimalnem ključu 38 članov državnega vječja ter prosijo, da ministrski svet spremeni svoj sklep in prizna Sloveniji omenjeno število. — V imenu strank dr. Korošec.

Vesti o boljševikih iz štokholmskih kovačnic.

Berlin, 23. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Glasom semkaj dospelih vesti iz Stockholma, je doznal ostlandski časopis »Sozialdemokraten«, da je Trockij brzojavil Sinovjevu, da bodo boljševiki bržčas primorani izročiti Petrogradu brez boja. Trockij javlja, da so bili boljševiki na severu popolnoma poraženi, ker so se čete, z generali na čelu, pridružile sovražniku. Od četrtka stavka v Petrogradu 60.000 delavcev.

Maščevalni naklepi Špartakovcev.

Berlin, 23. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad: Špartakovci v ruskem okraju so vsled smrti Liebknechta in Roze Luksemburg prisegli maščevanje. Oborožitj nameravajo vse delavstvo v ruskem ozemlju ter na dan, ko se sestane narodna skupščina, s silo izvesti generalno stavko, da se ustavi vse gospodarsko življenje v Nemčiji in da ne bo mogoče nobeni lokomotivi peljati iz Weimara v Berlin.

Wilson odpotuje v 14. dneh v Ameriko.

Pariz, 23. jan. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: V političnih krogih se potrjuje, da se predsednik Wilson povrne v Ameriko še pred 10. februarjem. Po dosedaj uradno še ne potrjeni vesti odpotuje dne 5. februarja.

Medzavezniški vrhovni vojni svet.

Pariz, 22. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas objavlja nastopno uradno poročilo: Medzavezniški vrhovni vojni svet se je sestel včeraj dopoldne v ministrstvu za zunanje stvari. Prisostvovali so mu predsednik Wilson, ministrski predsedniki, ministri za zunanje stvari ter japonski delegati. Konferenca je razpravljala o poljskem vprašanju, o katerem so zaprosili za mnenje generala Focha. Foch je izjavil, da se mora takoj odposlati Poljska misija. Ministri so nato razpravljali o položaju na Ruskem. Predsednik Wilson je prečital svoj predlog, ki ga bodo razmotrivali v popoldanski seji.

Aprovizacija.

Meso na rdeče izkaznice B bo delila mestna aprovizacija v soboto, dne 25. t. m. in v nedeljo, dne 26. t. m. v cerkvi sv. Jožefa po naslednjem redu: V soboto, dne 25. t. m. popoldne od 1. do pol 2. štev. 1 do 200, od pol 2. do 2. štev. 201 do 400, od 2. do pol 3. štev. 401 do 600, od pol 3. do 3. štev. 601 do 800, od 3. do pol 4. štev. 801 do 1000, od pol 4. do 4. štev. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. štev. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. štev. 1401 do 1600, od 5. do pol 6. štev. 1601 do 1800, od pol 6. do 6. štev. 1800 do 2000. — V nedeljo, dne 26. t. m. od 7. do pol 8. štev. 2001 do 2200, od pol 8. do 8. štev. 2201 do 2400, od 8. do pol 9. štev. 2401 do konca.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Ako rabite vrtna ali poljska semena pišite po cenovnik. Trgovina s semeni SEVER & Co., Ljubljana.

Št. 846.

Razglas.

Jugoslovanska tovarna za milo v Spodnji Šiški

ima

večjo množino milnega blaga. To blago se bo oddajalo poslej franko tovarna po naslednjih cenah:

20 %	pralno milo v kos. po 100 g, kom. po	— 40 K
30	" " " " " 100 " " "	— 60 K
30	" " " " " 200 " " "	— 120 K
38-40	toiletno " " " 100 " " "	— 250 K
66	nilo za britje " " " 50 " " "	— 250 K
10	milni prašek " " " " kg	— 250 K

Pri naročbah istega milnega blaga v celih zabojih se dovoljuje znaten popust in se v tem slučaju oddajajo milni izdelki franko tovarna po naslednjih cenah:

20 %	pralno milo v kos. po 100 g, kom. po	— 30 K
30	" " " " " 100 " " "	— 45 K
30	" " " " " 200 " " "	— 90 K
38-40	toiletno " " " 100 " " "	— 180 K
66	nilo za britje " " " 50 " " "	— 140 K
10	milni prašek " " " " kg	— 250 K

Blago se mora plačati naprej, ker se razpošilja sicer le proti povzetju.

Naročila je nasloviti na Jugoslovansko tovarno za milo v Spodnji Šiški.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1919.

Poverjenik za javna dela in obrt:

Inž. V. Remec, l. r.

Vabilo

na redni letni

OBČNI ZBOR

delegatov okrajne bolniške blagajne v Ljubljani

ki bo

v torek, 28. jan. t. l. ob pol 8. zvečer v blagaj. prostorih, Turjaški trg 4/l.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelnika o delovanju blagajne l. 1918.
3. Poročilo blagajnika za l. 1918.
4. Poročilo nadzorstva in podelitev odveze načelstva in blagajnika.
5. Volitve v načelstvo, nadzorstvo in razsodišče.
6. Poročilo tajnika o predlogih načelstva.
7. Raznoterosti.

Pristop k običnemu zboru imajo le delegati, ki se izkažejo z vabili ter člani načelstva in nadzorstva in blagajnični nameščenci.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani, 22. februarja 1919.

Mihael Rožanec,
načelnik.

Zavarovalna agentura, Mestni trg št. 25.

ostane radi preselitve

za nekaj dni **z a p r t a.**

— Delniška glavnica —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice: Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorjci, Celju in Mariboru.

Rezervni fond i okroglo
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finančna erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite